

Algemene tandheelkunde

Inhoudsopgave

1	Wat doet de tandarts?	5
2	Wie werken er in de tandartspraktijk?	6
3	De mond	8
4	De kies	9
5	Mondverzorging/preventie	10
5.1	De periodieke controle	10
5.2	Poetsinstructies	10
5.3	Eten, drinken en een gezond gebit	12
6	Angst voor de tandarts	14
7	Röntgenfoto's	16
8	Tandartsbehandelingen	17
8.1	Gaatje vullen	17
8.2	Kies trekken (extractie)	18
8.3	Wortelkanaalbehandeling (zenuwbehandeling)	19
8.4	Kronen en bruggen	20
8.5	Implantaten	22
8.6	De volledige gebitsprothese	23
8.7	De gedeeltelijke gebitsprothese	25
8.8	Facings	26
8.9	Bleken	27
9	Aandoeningen	29
9.1	Kaakklachten	29
9.2	Tandletsel	30
9.3	Ontstoken tandvlees	31
9.4	Gevoelige tanden en tanderosie (slijtage)	33
9.5	Halitose (slechte adem)	34
9.6	Een gezond gebit tijdens de zwangerschap	35
9.7	Kinderen	36
10	Woordenlijst	39

1 WAT DOET DE TANDARTS?

Een tandarts is iemand die tandheelkundige behandelingen uitvoert bij patiënten. Hij of zij onderzoekt, stelt diagnoses, formuleert behandelplannen en behandelt gebitten. De tandarts zorgt ervoor dat ziekten en afwijkingen aan het gebit zoveel mogelijk worden voorkomen. De patiënt houdt zo een goede mondgezondheid. Ook geeft de tandarts patiënten advies en uitleg over mondverzorging, hoewel dit steeds vaker wordt gedaan door de mondhygiënist of (preventie)assistent. Tandartsen werken vaak in een eigen praktijk of in een gedeelde praktijk met collega-tandartsen. Om tandarts te worden, dien je de universitaire opleiding Tandheelkunde te hebben afgerond. Tandartsen die de opleiding Tandheelkunde hebben afgerond, worden opgenomen in het BIG-register.

Vocabulaire

Uitvoeren = doen

Afwijkingen = anomalieën, defecten

Dienen = moeten

Afronden = afmaken

Vragen

Wat is er in jouw land nodig om tandarts te worden? Vertel over de opleiding.

Waarom heb jij gekozen voor tandheelkunde?

2 WIE WERKEN ER IN DE TANDARTSPRAKTIJK?

De tandarts is het middelpunt in de mondzorg. Hij stelt de totale diagnose en bepaalt wie meewerkt aan de behandeling van de patiënt. Indien nodig verwijst hij patiënten door naar andere specialisten.

De tandartsassistent

De tandartsassistent ontvangt de patiënt en assisteert de tandarts tijdens de behandeling. Ze geeft materiaal aan, zuigt water en speeksel tijdens de behandeling weg, maakt de instrumenten schoon en legt ze klaar.

De balie-assistent (receptioniste)

De balie-assistent zit aan de balie (receptie) en maakt afspraken met patiënten en beantwoordt de telefoon.

De mondhygiënist

Mondhygiënisten geven voorlichting over mondverzorging en doen behandelingen zoals een gebitsreiniging (het verwijderen van tandsteen) en geven fluorbehandelingen.

De preventieassistent

Steeds meer praktijken werken met een preventieassistent. Hij of zij voert een aantal preventieve behandelingen uit. Hij/zij geeft patiënten poetsinstructies en voorlichting over gebitsverzorging.

De orthodontist

De orthodontist is de specialist voor scheve tanden en kiezen. Hij begeleidt de groei en ontwikkeling van kaak en tanden. Veel kinderen, maar ook volwassenen, gaan naar de orthodontist voor een beugel.

De parodontoloog

De parodontoloog behandelt ernstige aandoeningen aan het tandvlees. Om naar de parodontoloog te kunnen heb je een doorverwijzing nodig van je tandarts.

De angsttandarts

De angsttandarts is gespecialiseerd in de omgang met (extreem) angstige patiënten. De angsttandarts heeft meer tijd en aandacht voor de patiënt.

De implantoloog

Een implantoloog is een tandarts die zich verder gespecialiseerd heeft in implantologie. Een implantoloog vervangt één of meer tanden door implantaten.

De tandtechnicus

De tandtechnicus maakt en repareert hulpmiddelen voor het gebit, zoals kronen, bruggen en beugels. Hij of zij werkt over het algemeen in een tandtechnisch laboratorium.

De kaakchirurg

Voor meer ingewikkeldere ingrepen kan de tandarts de patiënt doorverwijzen naar de kaakchirurg. De kaakchirurg werkt over het algemeen in het ziekenhuis.

Bekijk de volgende filmpjes:

De tandarts

De mondhygiënist

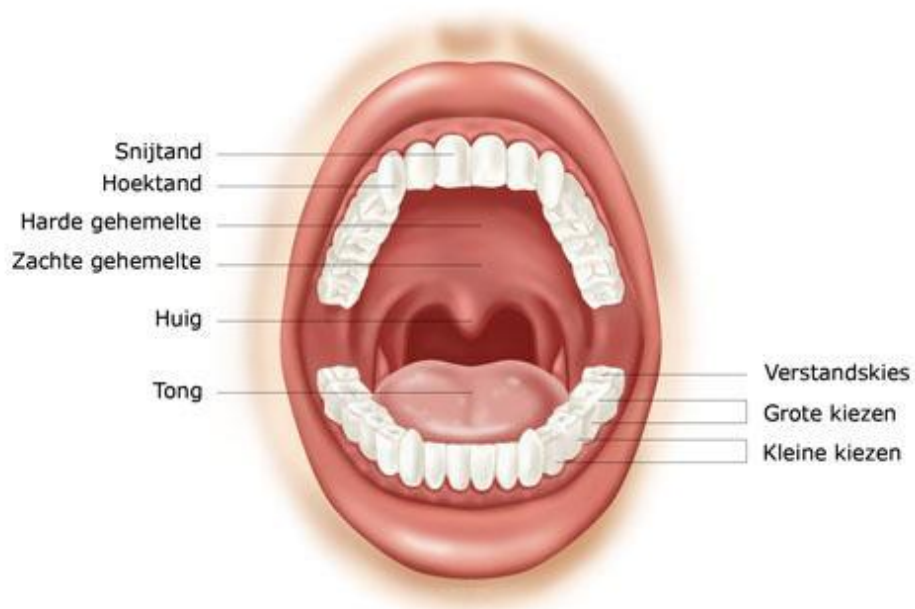
De assistent

<https://www.werkenbijdentalclinics.nl/verhalen/binnenkijken/>

3 DE MOND

De mondholte bestaat uit:

De lippen
Het gehemelte
De slijmvliezen
De wang
De tong
De speekselklieren
Het tandvlees
Het gebit

De snijtand
De hoektand
De verstandskies
Het harde en zachte gehemelte
De huig
De onderkaak
De bovenkaak

4 DE KIES

Een tand of kies is opgebouwd uit verschillende lagen:

- **Het glazuur**, dit is de buitenste beschermende laag
- **De dentine of het tandbeen**, dit is de binnenste laag
- **De pulpa**, dit is de levende kern waarin bloedvaten en zenuwen liggen
- **Het cement**, dit is de buitenste laag van de wortel
- De tanden kiezen zitten vast in **het kaakbot**

5 MONDVERZORGING/PREVENTIE

5.1 DE PERIODIEKE CONTROLE

Het is belangrijk dat u minimaal één keer, maar het liefst twee keer, per jaar op controle gaat bij de tandarts. Voorkomen is immers altijd beter dan genezen! Tijdens een periodiek onderzoek controleert de tandarts uw tanden en kiezen op gaatjes en hij bekijkt of vullingen en kronen nog goed aansluiten. Hij kijkt ook naar de conditie van uw tandvlees en bestudeert uw tong, lippen en (wang)slijmvlies op eventuele afwijkingen. Onder vullingen of kronen en tussen uw tanden kijken lukt niet zonder röntgenfoto's. Als er een behandeling nodig is, dan volgt er meestal een nieuwe afspraak. De tandarts kan u ook doorverwijzen naar een preventie-assistent, de mondhygiënist of collega-tandarts.

5.2 POETSINSTRUCTIES

Een goede mondhygiëne is belangrijk voor gezond tandvlees en een schoon gebit. Poets daarom twee keer per dag twee minuten uw tanden met fluoridetandpasta.

Tandplak

Op en tussen de tanden en kiezen ontstaat tandplak: een nauwelijks zichtbaar, plakkerig wit-gelig laagje. Bacteriën in de tandplak kunnen tandvleesontsteking (gingivitis) en gaatjes (cariës) veroorzaken. Om uw mond gezond te houden, moet u tandplak dagelijks verwijderen. Tandplak bestaat uit bacteriën en voedselresten. In vrijwel al ons eten en drinken zitten suikers en zetmeel. Suikers worden aan veel voedingsmiddelen toegevoegd (bijvoorbeeld frisdrank), maar er zitten ook van nature suikers in bepaalde voedingsmiddelen (bijvoorbeeld fruit). De bacteriën zetten suikers en zetmeel in de mond om in zuren. Die zuren veroorzaken gaatjes in uw gebit.

Vocabulaire

Nauwelijks = bijna niet

Zich hechten aan = zich verbinden aan

Tandplak veroorzaakt bovendien ontstoken tandvlees. Als u de tandplak niet goed verwijdert, zorgen de bacteriën in de tandplak ervoor dat uw tandvlees ontstoken raakt. Niet verwijderde tandplak kan hard worden en verkalken tot tandsteen. Aan tandsteen hecht zich makkelijk weer nieuwe tandplak. Hierdoor raakt het tandvlees steeds meer ontstoken. De ontsteking kan zich uitbreiden en het daaronder gelegen kaakbot aantasten. Uiteindelijk kan zoveel kaakbot verdwijnen (afbreken) dat uw tanden en kiezen los gaan staan (parodontitis).

Door uw tanden goed te poetsen verwijdert u tandplak en voedingsresten op en tussen uw tanden. Verschillende methodes zijn effectief, het is vooral van belang dat u geen enkele plek overslaat.

Er zijn verschillende soorten tandenborstels. Hoewel tegenwoordig steeds meer mensen kiezen voor een elektrische tandenborstel, wordt een handtandenborstel ook nog regelmatig

gebruikt. De keuze voor een tandenborstel is afhankelijk van uw persoonlijke mondverzorgingsbehoefte. Gebruik in ieder geval een tandenborstel met een kleine borstelkop en medium tot zachte haren. Vervang de borstel zodra de haren uit elkaar gaan staan en buiten de borstelkop uitsteken.

Vocabulaire

Ontstoken raken

Los gaan staan

Zich uitbreiden = groter worden

Aantasten = beschadigen

Van belang = belangrijk

Vervangen = vernieuwen

Tandenpoetsen met een handtandenborstel

- Houd een vaste poetsvolgorde aan
- Poets de buitenkant van al uw tanden, zowel boven als onder
- Zet de borstel schuin (45 graden) op het tandvlees en maak cirkelende bewegingen.
Druk niet te hard
- Poets de binnenkant van uw tanden van boven naar beneden
- Poets de kauwvlakken van uw kiezen
- Vergeet uw tong niet

Tandenpoetsen met een elektrische tandenborstel

1. Houd de borstel enkele seconden stil op de tand of kies, zodat de borstel kan reinigen. De borstel maakt zelf de poetsbeweging.
2. Beweeg de borstel om deze naar de volgende tand of kies te brengen. Volg daarbij de vorm van de tanden en kiezen, zodat de borstel ook tussen uw tanden en kiezen komt.
3. Houd een vaste poetsvolgorde aan en let ook op de achterkant van de laatste kiezen en de binnenkant van uw gebit.

Een goede poetsbeurt duurt minimaal twee minuten. De tanden en kiezen worden schoon en de fluoride heeft tijd om zijn beschermende werk (tegen gaatjes) te doen. In het algemeen geldt: twee keer per dag poetsen.

Tandpasta

Fluoride in tandpasta maakt het tandglazuur sterker. Vanaf het moment dat kinderen de eerste melktanden krijgen is het daarom belangrijk dat met een fluoride tandpasta wordt gepoetst. Voor zowel kinderen als volwassenen geldt dat een klein bolletje tandpasta op de tandenborstel genoeg is.

Ragers en flossdraad

De ruimtes tussen de tanden en kiezen zijn moeilijk bereikbaar met een tandenborstel. Om deze ruimtes goed schoon te maken kunt u ragers of flossdraad gebruiken. Overleg met uw tandarts of mondhygiënist welk instrument voor u het meest geschikt is. Als de tussenruimte voldoende groot is, kunt u ragers gebruiken. Als de tussenruimte te klein voor een rager is, gebruik dan flossdraad.

In het begin is het gebruik van ragers of flossdraad soms moeilijk en pijnlijk. Het tandvlees gaat dan gemakkelijk bloeden omdat het nog ontstoken is. Als u dagelijks flost of ragers gebruikt, verdwijnt de ontsteking en dus ook het bloeden. Bovendien wordt het gebruik minder pijnlijk.

ragers

flossdraad

Instructies ragers

Kies de juiste maat interdentaal borstel. Het borsteltje moet gemakkelijk, maar wel met een zekere weerstand tussen de tanden en kiezen kunnen komen. Soms is het nodig verschillende maten te gebruiken.

Breng het borsteltje tussen uw tanden en beweeg het borsteltje heen en weer.

Op deze manier worden plak en bacteriën verwijderd.

Ragers kunnen meerdere keren worden gebruikt. Spoel ze daarom na gebruik af met water en laat ze drogen. Vervang het borsteltje wanneer het ijzerdraadje niet meer recht is of haartjes verliest.

Instructies flossdraad

Erg smalle ruimtes tussen tanden en kiezen kunnen alleen met floss worden gereinigd.

Breng de flossdraad tussen uw tanden tegen het tandvlees.

Beweeg de flossdraad van boven naar beneden.

Neem voor elke tand een nieuw stukje draad.

Bekijk het volgende filmpje:

Floss, ragers of stokers

<https://www.youtube.com/watch?v=rIDktVNW4TI&list=PLr7mSk4bxhycDve-VMRw8pNM7ath4nazC&index=13&t=0s>

5.3 ETEN, DRINKEN EN EEN GEZOND GEBIT

Al het voedsel dat u eet, komt in de mond in aanraking met de bacteriën die in de mond leven. Deze bacteriën zetten suikers en zetmeel uit voeding om in zuur. Iedere keer dat de bacteriën in de mond in contact komen met suiker, wordt dus zuur geproduceerd.

Dit zuur kan het glazuur van uw tanden en kiezen aantasten. Op zich is dat geen probleem. Uw gebit herstelt zich na verloop van tijd vanzelf weer. Daarbij speelt speeksel een belangrijke rol. Speeksel neutraliseert zuur en heeft zo een beschermende werking. Maar eet u te vaak op één dag, dan krijgt uw gebit onvoldoende kans om te herstellen. Daarom is het voor uw gebit nadelig als u de hele dag door eet of bepaalde dranken drinkt. Het beste is om maximaal zeven keer per dag iets te eten. Drie hoofdmaaltijden en vier keer iets tussendoor. Dan krijgt uw gebit voldoende kans om zich te herstellen.

De invloed van dranken op het gebit

In frisdrank, vruchtensap, yoghurt drank en wijn zitten suikers. Ze bevatten behalve deze suikers die gaatjes kunnen veroorzaken, ook zuren. Het zuur proeft u nauwelijks, de suiker overheerst de zure smaak. Zuren tasten uw tandglazuur aan. Daardoor slijt uw gebit. Deze vorm van slijtage heet tanderosie. Hoe vaker u zure producten eet en drinkt en hoe langer u zure producten in uw mond houdt, hoe groter de kans op tanderosie is. Water zonder prik, koffie en gewone thee zonder suiker zijn niet schadelijk voor uw gebit. Light dranken bevatten evenveel zuur als gewone frisdranken. De kans op slijtage van uw gebit als gevolg van zuur is bij light frisdrank dus even groot als bij gewone frisdrank.

Vocabulaire

In aanraking met = in contact met
(Zich) herstellen = genezen
Nadelig = schadelijk
Bevatten = als inhoud hebben (heeft)
Overheersen = sterker zijn
Aantasten = beschadigen
Slijten = verminderen, verzwakken

Vragen

Wat is tandplak?

Hoe ontstaat tandplak?

Wat gebeurt er als je tandplak niet verwijdert?

Wat is tandsteen?

Hoe ontstaat tandsteen?

Wat gebeurt er als er niets aan een tandvleesontsteking wordt gedaan?

Wat is de invloed van suikers op ons gebit?

En frisdrank?

Waarom moeten we flossen of ragers gebruiken?

Wat is de rol van speeksel?

Wat is de functie van fluoride?

6 ANGST VOOR DE TANDARTS

Bang zijn voor de tandarts is niet ongewoon. Een kwart van de Nederlanders is bang voor de tandarts. Zo'n 800.000 Nederlanders zijn zelfs zo bang voor de tandarts, dat ze niet meer durven te gaan (tandartsfobie). De kans is groot dat ze op termijn problemen krijgen aan tanden, kiezen en tandvlees. Gelukkig is er wel iets aan deze angst te doen.

Oorzaken tandartsangst

De oorzaken van angst voor de tandarts kunnen heel verschillend zijn. Vaak wordt de angst veroorzaakt door negatieve ervaringen in de jeugd, bijvoorbeeld door de schooltandarts. Ook kan de angst doorgegeven worden door de ouders.

De meeste mensen die tegen een tandartsbezoek opzien, gaan gelukkig wel. Toch blijven ze bang voor de boor of de verdovingsinjectie. Anderen zijn bang voor de pijn.

Tips bij angst

De tandheelkundige techniek is de laatste jaren sterk ontwikkeld. Zo kan tegenwoordig in principe alles vrijwel pijnloos.

Een aantal tips om de angst bij patiënten te verminderen:

- Neem de tijd voor de patiënt
- Doe nog niets bij de eerste afspraak, kijk alleen met het spiegeltje
- Leg de behandeling goed uit
- Laat de instrumenten zien vóór de behandeling als de patiënt dat prettig vindt
- Laat de patiënt meekijken met een spiegel als hij dat prettig vindt
- Als de patiënt bang is voor de pijn, gebruik dan een verdovingszalfje vóór de verdovingsprik
- Spreek met de patiënt een teken af, zoals het opsteken van de hand, waarop je de behandeling kan onderbreken als de patiënt daar behoefte aan heeft
- Doe ontspannings- of ademhalingsoefeningen met de patiënt
- Laat de patiënt naar muziek luisteren

Kalmerende middelen

Sommige tandartsen maken gebruik van kalmerende middelen. Deze kalmerende middelen zoals lachgas, kunnen helpen te ontspannen tijdens het tandartsbezoek. Ze worden vaak in combinatie met een lokale verdoving toegepast.

Kalmerende middelen kunnen oraal, via inhalatie of met een injectie worden toegediend.

Narcose

Soms kan het nodig zijn dat de tandarts een patiënt onder narcose brengt. Deze verliest daardoor tijdelijk het bewustzijn. Narcose wordt echter zelden toegepast, het wordt met name toegepast bij heel jonge kinderen of mensen die geen controle hebben over hun bewegingen.

Angsttandartsen

Zit de angst te diep? Laat je dan doorverwijzen naar een angsttandarts. Dit zijn tandartsen die gespecialiseerd zijn in het omgaan met zeer angstige patiënten. Ze werken vaak samen met een psycholoog en helpen je de angst te verminderen.

Vocabulaire

Durven = de moed hebben

Opzien tegen = niet willen

Zalfje = crème

Teken = indicatie, signaal

Toepassen = gebruiken

Toedienen = geven

Zelden = bijna nooit

Bekijk het volgende filmpje:

Bang voor de tandarts

https://www.youtube.com/watch?v=4Wh_QG6VpwU&list=PLr7mSk4bxhycDve-VMRw8pNM7ath4nazC&index=14&t=0s

Bekijk het volgende filmpje:

Behandeling onder narcose

<https://www.youtube.com/watch?v=JdbbwISedfg>

Vragen

Wat kun je tegen een patiënt zeggen die bang voor de tandarts is?

7 RÖNTGENFOTO'S

De tandarts onderzoekt de mond met een spiegeltje en een sonde (het 'haakje'), maar daarmee kan hij alleen de buitenkant van de tanden en kiezen en het tandvlees zien. Wat daaronder zit is niet bereikbaar. Soms is het ook nodig om de binnenkant of de ruimte tussen de tanden en kiezen te zien. Dit wordt gedaan door middel van röntgenfoto's. De tandarts gebruikt röntgenfoto's voor het vinden en bekijken van tandheelkundige afwijkingen, zoals ontstekingen en gaatjes, die met het blote oog niet te zien zijn. Zo is exact vast te stellen of en waar tandbederf aanwezig is. Ook is te zien hoe het kaakbot eruitziet en of er bijvoorbeeld verstandskiezen in de kaak aanwezig zijn. Ook helpen röntgenfoto's bij het vaststellen van de mate van afbraak van het kaakbot bij tandvleesziekten. Door middel van röntgenfoto's kunnen problemen in de mond vroegtijdig worden ontdekt.

Soorten röntgenfoto's:

- Bite-wings zijn kleine overzichtsfoto's van de kiezen van uw gebit. De tandarts maakt twee foto's: één links en één rechts. Op deze foto is het kroongedeelte van de kiezen te zien: het gedeelte dat u zelf ook in de mond kunt zien. Verder is op de foto een gedeelte van de wortels en het omliggende bot te zien.
- Een solo-opname wordt gemaakt om een bepaalde tand of kies beter te onderzoeken. Op dit type foto is de hele tand of kies te zien: het kroongedeelte, het wortelgedeelte én het gebied rondom de wortelpunt. Zo kan de tandarts bijvoorbeeld zien of zich ontstekingen aan de wortelpunten bevinden.
- Als een totaaloverzicht van het gebit nodig is wordt er een orthopantomogram ofwel OPG gemaakt. Deze foto wordt gemaakt om een overzicht te krijgen van alle tanden en kiezen in de boven- en onderkaak.

Wat is het risico van een röntgenfoto?

Alle assistenten en mondhygiënisten die röntgenopnamen in opdracht van de tandarts maken zijn daartoe opgeleid en gecertificeerd. De hoeveelheid straling die nodig is voor het maken van een kleine röntgenfoto is zeer klein. Daardoor is de kans op nadelige gevolgen voor de gezondheid gering. De kans is zo klein, dat die nauwelijks in een getal is uit te drukken. Toch moet bij straling, hoe weinig ook, zorgvuldig te werk worden gegaan. Het uitgangsprincipe is dat u medisch voordeel moet hebben van de informatie die met de röntgenopname wordt verkregen.

Röntgenfoto's tijdens de zwangerschap

Het maken van een röntgenfoto bij de tandarts tijdens de zwangerschap is veilig. De tandarts maakt alleen röntgenfoto's van het gebit of de kaak. Toch kan het zijn dat u met het maken van een röntgenfoto liever wacht tot na de zwangerschap. U kunt dit aangeven bij uw tandarts. De behandelingen waarvoor een röntgenfoto nodig is worden dan uitgesteld tot na de zwangerschap. Mocht het noodzakelijk zijn om een röntgenfoto te laten maken, dan zal uw tandarts dit met u overleggen. Geef het daarom dus altijd aan als u zwanger bent.

Vocabulaire

Vaststellen = constateren
De mate van = de hoeveelheid
Vroegtijdig = snel, vroeg
Gering = klein

Uitdrukken = weergeven, zeggen
Zorgvuldig = precies
Daartoe = daarvoor

8 TANDARTSBEHANDELINGEN

8.1 GAATJE VULLEN

Als u een gaatje heeft in een tand of kies, dan moet de tandarts uw tand of kies vullen, om te voorkomen dat het tandbederf zich uitbreidt. Het meest gebruikte vulmateriaal is composiet.

De behandeling

De behandeling kan met of zonder verdoving uitgevoerd worden. De behandeling kan een beetje pijnlijk zijn, als u het prettig vindt verdoven we de tand of kies.

Eerst maak ik de kies schoon.

Dan maak ik met een boor het gaatje groter. Ik boor het zachte weefsel, het tandbederf, weg, totdat ik bij het gezonde weefsel kom.

Dan blaas ik de kies droog. Ik leg even een wattenrol in uw wang en onder uw tong, zodat ik er beter bij kan en het gebied goed droog blijft.

Ik leg een onderlaagje in de kies. Hier komt de vulling op.

Ik gebruik composiet om de kies te vullen.

Dan zet ik even de blauwe lamp op de kies om de vulling uit te harden.

Ik polijst de oppervlakte van de vulling zodat hij mooi glad wordt.

Bekijk het volgende filmpje:

Een gaatje vullen bij de tandarts

<https://www.youtube.com/watch?v=6vxFclDqEAW&list=PLr7mSk4bxhycDve-VMRw8pNM7ath4nazC&index=4&t=0s>

Vragen:

Noem een ander woord voor gaatje.

Waarom maakt de tandarts met de boor eerst het gaatje groter?

Wat is de functie van de blauwe lamp?

Wat doet de tandarts als de vulling te hoog is?

8.2 KIES TREKKEN (EXTRACTIE)

Als er geen mogelijkheid meer is om de kies te behouden, moet de kies getrokken worden.

Er zijn verschillende redenen om een kies te trekken:

- Ernstige cariës (tandbederf)
- Een ernstige tandvleesontsteking heeft de kies aangetast
- Om ruimte te maken voor andere tanden en kiezen (dit gebeurt vaak bij een beugel)
- Ter preventie van problemen in de toekomst. Dit is vaak het geval bij verstandskiezen.

Na het trekken van een kies ontstaat er een lege plek in de mond (zie behandelingen Brug, implantaat, prothese). Soms wordt u doorverwezen naar een kaakchirurg.

De behandeling

U krijgt eerst een verdoving. U zult niets van de behandeling voelen.

Ik maak de kies een beetje los. Dit kan een vervelend gevoel geven maar het doet geen pijn.

Dan trek ik de kies met een tang.

Ik leg een gaasje op de wond om het bloeden te stoppen en dan hecht ik de wond. De hechtingen lossen vanzelf op.

De verdoving is na een aantal uren uitgewerkt. U zult dan pijn krijgen. Dat is normaal. U kunt een pijnstiller nemen tegen de pijn, bijvoorbeeld paracetamol.

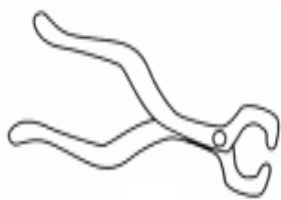
Het is mogelijk dat u lichte koorts krijgt na het trekken van de kies. Maakt u zich hierover geen zorgen.

Ook een dikke wang komt regelmatig voor. Dit kan een paar dagen aanhouden.

Het kan tot 10 dagen duren voordat de wond helemaal dicht is. Het bloed in de wond moet goed kunnen stollen. U mag dus na de behandeling de mond niet spoelen.

De wond geneest sneller als u niet rookt en geen alcohol drinkt.

Als de verdoving is uitgewerkt, kunt u uw tanden weer voorzichtig poetsen.

de tang

Vragen:

Wanneer wordt de patiënt doorverwezen naar de kaakchirurg?

Wat gebeurt er met de hechtingen die aangebracht zijn na het trekken van de kies?

Waarom mag je je mond niet spoelen na de behandeling?

Waarom is het beter om geen alcohol te drinken na de behandeling?

8.3 WORTELKANAALBEHANDELING (ZENUWBEHANDELING)

Bij een wortelkanaalbehandeling wordt ontstoken weefsel uit het wortelkanaal verwijderd. De tanden en kiezen bestaan uit een kroon en één of meer wortels. De kroon is het zichtbare gedeelte boven het tandvlees. De wortels zitten onder het tandvlees in de kaak. In iedere wortel loopt een kanaal, het wortelkanaal. In het wortelkanaal zit levend weefsel dat pulpa wordt genoemd. De pulpa bestaat uit zenuwvezels en kleine bloedvaten. De pulpa kan ontstoken raken. Soms geeft een ontsteking geen klachten. Gevoeligheid bij koude en warme dranken kan een teken zijn dat u een ontsteking heeft. Meestal zijn er voor een wortelkanaalbehandeling twee afspraken nodig.

De behandeling

Ik maak eerst een foto van de tand of kies.

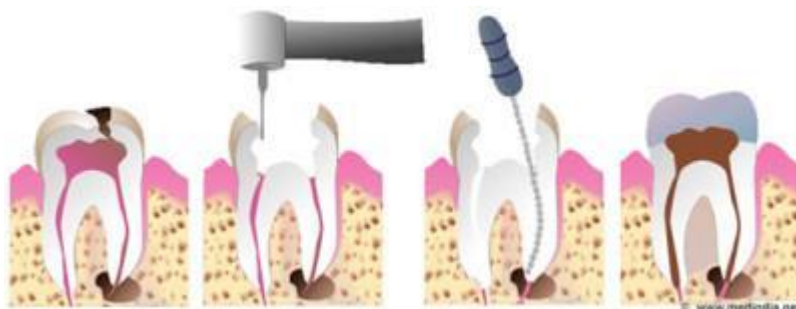
U krijgt een verdoving.

Als de verdoving werkt, open ik de kies en met behulp van een vijltje haal ik de zenuw uit het wortelkanaal.

Dan reinig ik alle kanalen met speciale vijltjes en vloeistof zodat alle pulpa verwijderd wordt.

Ik vul het kanaal met een speciaal vulmiddel (gutta percha) en doe er een noodvulling in.

Bij de volgende afspraak breng ik de definitieve vulling aan. Eventueel plaatsen we een kroon.

Het vijltje

Bekijk het volgende filmpje:

Wortelkanaalbehandeling bij de tandarts

https://www.youtube.com/watch?v=3nDp_4bR8ZM&list=PLr7mSk4bxhycDve-VMRw8pNM7ath4nazC&index=5&t=0s

Vragen:

Waarom maakt de tandarts eerst een foto van de tand of kies?

Wat is de pulpa?

Welke klachten heeft de patiënt bij een ontsteking?

Wat doet de tandarts met vijltjes?

Wanneer plaatst de tandarts ook een kroon?

8.4 KRONEN EN BRUGGEN

Een kroon

Een kroon is een kapje van metaal of porselein. Een kroon past precies over een afgeslepen tand of kies. De kroon wordt vastgelijmd met een speciaal cement op uw tand of kies.

Wanneer is een kroon nodig?

- Als een groot deel van de tand of kies verwijderd moet worden door tandbederf of een zenuwbehandeling, dan is er niet voldoende houvast voor een gewone vulling.
- Als een tand of kies verkleurd of afgebroken is.

Vocabulaire:

Houvast = steun, grip

Verkleuren = andere kleur worden

Een brug

Een brug bestaat uit een aantal kronen die aan elkaar zijn vastgemaakt. Een brug vervangt meerdere tanden of kiezen. Een brug zit vast aan twee of meer pijlers (afgeslepen tanden of kiezen aan beide kanten van de ontbrekende tanden of kiezen). Het tussendeel van de brug bestaat uit een of twee kunsttanden of -kiezen.

Kronen en bruggen worden gemaakt van metaal en/of porselein of zirkonium, of een combinatie hiervan. Tegenwoordig worden kronen of bruggen vaak op een implantaat geplaatst zodat gezonde naastliggende tanden niet afgeslepen hoeven te worden.

De behandeling

U krijgt eerst een verdoving.

Met een boor slijp ik een deel van de kies af, tot er genoeg ruimte is voor de kroon.

Dan maak ik een afdruk van de hele kaak. Ik plaats een afdruklepel met een speciaal materiaal in uw mond.

Voor de beetbepaling moet u even op een wasrol bijten. Zo kunnen we zien hoe de tanden en kiezen op elkaar passen en hoe hoog de kroon moet worden (de beetregistratie).

De afdrukken gaan naar het tandtechnisch laboratorium. Totdat de definitieve kroon of brug klaar is, wordt een noodkroon geplaatst.

Bekijk het volgende filmpje:

Kroon bij de tandarts

<https://www.youtube.com/watch?v=YGEvUA4yzzU&list=PLr7mSk4bxhycDve-VMRw8pNM7ath4nazC&index=11&t=0s>

Vragen:

In welke gevallen is er een kroon nodig in plaats van een vulling?

Wat zijn pijlers van een brug?

Waarom is het beter om kronen of bruggen op een implantaat te plaatsen?

Wat is een beetbepaling?

Waarom wordt er eerst een noodkroon geplaatst?

8.5 IMPLANTATEN

Een implantaat is een kunstwortel. De tandarts plaatst het implantaat in het kaakbot. Het implantaat is de basis voor een kroon, brug of een prothese. Een implantaat is meestal gemaakt van titanium.

De implantaat wordt onder plaatselijke verdoving in het kaakbot gezet.

Voldoende kaakbot is onmisbaar om een implantaat te kunnen plaatsen. Soms is het kaakbot minder geworden omdat in het verleden een tand of kies getrokken is.

De behandeling

Als de verdoving is ingewerkt, wordt er in het tandvlees een klein sneetje gemaakt. Op deze manier wordt het kaakbot bereikt. In het kaakbot wordt een klein gaatje geboord. Het implantaat wordt in het kaakbot geplaatst.

Als er geen gebruik gemaakt is van oplosbare hechtingen, worden na ongeveer een week de hechtingen verwijderd.

Het implantaat moet goed vastgroeien in het kaakbot. In twee tot zes maanden hecht het kaakbot zich aan het implantaat. Daarna kan een kroon, brug of kunstgebit gemaakt worden. Dit wordt gemaakt in een tandtechnisch laboratorium.

Na de behandeling

Een implantaat heeft een goede mondhygiëne nodig. U moet uw implantaat onderhouden alsof het om uw eigen tanden en kiezen gaat.

Bekijk het volgende filmpje:

Een implantaat zetten bij de tandarts

<https://www.youtube.com/watch?v=EKlaV-FilhY&list=PLr7mSk4bxhycDve-VMRw8pNM7ath4nazC&index=12&t=0s>

Vragen:

Waarom is er voldoende kaakbot nodig voor het plaatsen van een implantaat?

Waarom is een goede mondhygiëne belangrijk bij een implantaat?

8.6 DE VOLLEDIGE GEBITSPROTHESE

Een volledige gebitsprothese is een kunstgebit die het hele gebit vervangt. Er zijn twee soorten volledige protheses:

Het klassieke kunstgebit:

Dit is een volledige gebitsprothese die los op de kaak rust. Een belangrijk nadeel bij deze klassieke gebitsprothese is dat de kaak sterk gaat slinken (kleiner wordt) door de afwezigheid van wortels. Vaak zit een kunstgebit te los. Dit geldt met name voor de onderprothese. Bij het eten iets afbijten met de voortanden is vaak moeilijk. Ook praten of hard lachen is met een loszittend kunstgebit problematisch. Door het loszitten en schuiven kan een kunstgebit pijnlijke drukplekjes veroorzaken.

Het grote voordeel van dit type kunstgebit is dat het los zit en daardoor schoonmaken makkelijk is.

Het klikgebit:

Een klikgebit is een kunstgebit dat u vastklikt op implantaten in uw mond. Omdat de gebitsprothese op die manier is verankerd (= vastzit) in de kaak, blijft deze de druk van het kauwen opvangen, waardoor de kaak minder slinkt. De gebitsprothese blijft hierdoor ook beter op zijn plaats. U moet wel een hele goede mondhygiëne hebben omdat implantaten gevoelig zijn voor ontstekingen.

Als u net een kunstgebit heeft, zult u er zeker aan moeten wennen. Het is immers een vreemd object in de mond. Door het kunstgebit regelmatig te dragen, zult u er snel aan wennen.

De behandeling

Als tanden en kiezen getrokken worden, duurt het een aantal maanden voordat de kaak genezen is en zijn definitieve vorm heeft. Daarom krijgt u een tijdelijke immediaatprothese.

Voordat de tandarts uw tanden trekt, maakt hij een afdruk van uw kaak. Dat gebeurt met behulp van een afdruklepel, gevuld met een speciaal afdrukmetaal. In overleg met u wordt de vorm en kleur van de tanden en kiezen bepaald. In het tandtechnisch laboratorium wordt de afdruk met gips gevuld. Hierdoor ontstaat een gipsmodel. Hierop wordt een goed passende

afdruklepel van kunsthars gemaakt. Met deze lepel wordt nóg een afdruk gemaakt om een nóg nauwkeuriger gipsmodel te krijgen. Hierop wordt uw kunstgebit gemaakt.

Nabloeden

De eerste uren na het trekken van uw tanden kunnen de wonden nog een beetje nabloeden. Dit zal vrij snel ophouden maar dat betekent niet dat de wonden helemaal zijn genezen. De eerste 24 uur kunt u ook beter niet spoelen. Er vormen zich namelijk bloedstolsels in de wonden. Als u spoelt, laten die stolsels los en begint het bloeden opnieuw. Drinken mag wel. Na een paar dagen beginnen de wonden te genezen en zal de pijn verdwijnen. U zult dan langzaam aan uw kunstgebit wennen.

Eten

Eten met een nieuw kunstgebit is wat onwennig, zeker in het begin. Neem de eerste dagen zacht voedsel zoals puree en zacht fruit. Snijd uw voedsel in stukjes en kauw rustig en gelijkmatig.

Schoonmaken van het kunstgebit

Reinig de prothese elke dag met speciale reinigingsmiddelen (geen tandpasta) en een (prothese)borstel. Spoel de prothese af voordat u hem terug in de mond plaatst. Poets uw kaak en tong met een tandenborstel. Bewaar de prothese als u deze niet draagt, vochtig in het bewaarbakje.

Bekijk het volgende filmpje:

Kunstgebit

<https://www.youtube.com/watch?v=1PPzMxWOomI>

Vragen:

Wat is een nadeel van het klassieke kunstgebit en een voordeel van het klikgebit?

Waarom slinkt de kaak minder bij een klikgebit?

Waarom krijg je gedurende een aantal maanden een tijdelijke prothese?

Waar moet de patiënt in het begin aan wennen bij een kunstgebit?

8.7 DE GEDEELTELIJKE GEBITSPROTHESE

Als een deel van de eigen tanden en kiezen aanwezig blijft in de kaak, wordt het natuurlijke gebit aangevuld met een gedeeltelijke gebitsprothese. Bij een gedeeltelijke gebitsprothese zal de kaak in zijn normale conditie blijven. Er kan gekozen worden voor een frameprothese of een plaatprothese. Een frame is een metalen constructie waar de vervangende kunsttanden in zitten. Het frame wordt met zogenaamde ankers vastgezet aan de omringende tanden of kiezen, die daardoor de druk van het kauwen zullen opvangen. Een plaatje is een tandvleeskleurige plaat van kunsthars waarop de kunsttanden zijn bevestigd. Net als het klassieke kunstgebit zit deze gebitsprothese niet in de kaak verankerd, maar rust er op.

de frameprothese

de plaatprothese

8.8 FACINGS

Facings zijn een laagje tandkleurig materiaal van composiet of schildjes van porselein. Dit materiaal wordt op een of meerdere tanden geplakt. Hiermee kan de vorm of de kleur van een tand of een groep tanden aangepast worden. Ze worden vooral gebruikt om gebroken tanden te herstellen, een spleetje tussen tanden op te vullen, hoekjes te repareren of scheve tanden te maskeren. Composiet facings zijn goedkoper dan porseleinen facings. Porseleinen facings gaan langer mee.

De behandeling

Het plaatsen van een porseleinen facing

Tijdens het eerste bezoek slijpt de tandarts een dun laagje van het glazuur van de te behandelen tand af. Zo past de facing goed over de tand heen en voelt het comfortabel aan. Aan de hand van een afdruk van de afgeslepen tand, maakt de tandarts een facing die nauw aansluit op de vorm, kleur en grootte van de andere tanden. Tijdens het tweede bezoek zal de tandarts de nieuwe facing plaatsen.

Het plaatsen van een composieten facing

Een facing van composiet bestaat uit hetzelfde materiaal als een vulling. Bij deze toepassing wordt de tand vooraf met zuur behandeld om deze ruwer te maken. Hierdoor zal de facing beter hechten. Vervolgens brengt de tandarts het composiet laagje voor laagje aan en ontstaat er een facing die bij de rest van de tanden past.

Bekijk het volgende filmpje:

Jongeren laten gebit beschadigen voor perfecte Hollywood Smile

<https://www.youtube.com/watch?v=y5sbJkdK6g0&t=481s>

Vragen:

Wat zou jij de patiënt adviseren: porseleinen facings of composiet facings?

8.9 BLEKEN

Tanden en kiezen zijn opgebouwd uit tandbeen en glazuur. De kleur en dikte van het tandbeen bepalen voornamelijk de kleur van een tand of kies. Het glazuur is vrijwel doorzichtig. De kleur van het tandbeen is erfelijk bepaald, waardoor de één wittere tanden heeft dan de ander. Over het algemeen zijn hoektanden van nature iets geler van kleur. Dit komt omdat de laag tandbeen van de hoektanden dikker is. Door veranderingen in het tandbeen kunnen verkleuringen aan tanden en kiezen optreden. Ook kunnen tanden en kiezen verkleuren door roken en door het eten en drinken van bepaalde producten die veel kleurstof bevatten zoals koffie, thee, rode wijn, kersen, chocola, drop... Andere oorzaken van verkleuringen zijn een dode tand, veroudering (door slijtage) en het dragen van een beugel.

Levende tanden worden van buitenaf gebleekt en dode tanden van binnenuit. Levende tanden kunnen door een bleekbehandeling bij de tandarts of thuis gebleekt worden.

Bij de tandarts:

De tandarts brengt waterstofperoxide op de tanden aan. Om het tandvlees te beschermen wordt er eerst een rubber laagje op het tandvlees aangebracht. Vervolgens wordt het waterstofperoxide verwarmd met een speciale lamp om het bleekproces te versnellen. Deze bleekmethode moet een aantal keren worden herhaald.

Thuis:

De tandarts maakt een afdruk van het gebit. Hiermee maakt de tandtechnicus een bleeklepel, of bitje, die precies over het gebit past. De bleeklepel met bleekgel wordt 's nachts gedragen. Afhankelijk van de verkleuring zal er na enkele dagen tot weken voldoende resultaat zijn. De behandeling kan bijvoorbeeld 's avonds of 's nachts gebeuren. Omdat deze gel de keel of het tandvlees kan gaan irriteren, is het van belang dat het bleekbitje goed past, zodat er geen gel kan 'uitlekken'. Toch kunnen tandvlees en tanden gevoelig worden door de behandeling, maar dit is van voorbijgaande aard.

Uit onderzoek blijkt dat de thuisbleekmethode onder begeleiding van de tandarts of mondhygiënist het meest effectief en duurzaam is.

Vocabulaire

Doorzichtig = transparant

Erfelijk = genetisch

Over het algemeen = normaal gesproken

Veroudering = ouder worden

Dit is van voorbijgaande aard = dit gaat voorbij

Duurzaam = gaat lang mee

Bekijk het volgende filmpje:

Gele tanden? Dit doe je eraan

<https://www.youtube.com/watch?v=OZ2BHxST2aE&list=PLr7mSk4bxhycDve-VMRw8pNM7ath4nazC&index=19&t=0s>

Bekijk het volgende filmpje:

Bleken

https://www.youtube.com/watch?v=4_ayJ2AlbsM

Vragen:

Waarom hebben sommige mensen gelere tanden dan anderen?

Is bleken schadelijk voor ons gebit?

Waarom is thuisbleken duurzamer dan bleken in de kliniek?

9 AANDOENINGEN

9.1 KAAKKLACHTEN

Kaakklachten worden vaak veroorzaakt, door overbelasting van de kauwspieren en het kaakgewricht. Daarbij spelen verkeerde mondgewoontes een grote rol: bijvoorbeeld de gewoonte om de kiezen op elkaar te klemmen of te knarsen, dat vooral 's nachts gebeurt. Stress is ook van invloed: de klachten kunnen toenemen bij een langdurige stresssituatie. Soms kan een ongeluk, zoals een val op de kaak, de oorzaak zijn van kaakklachten. Reuma, osteo-artrose (gewrichtsslijtage) of fibromyalgie (pijn in bindweefsel en spieren) kunnen ook kaakklachten veroorzaken.

De meest voorkomende klachten betreffen:

- pijnlijke of vermoeide kauwspieren;
- pijnlijk kaakgewricht;
- beperkte of scheve mondopening;
- kaak uit de kom;
- kaakgewrichtsgeluiden (kaakknappen of schurende geluiden).

Deze klachten kunnen leiden tot beperkingen in dagelijkse activiteiten, zoals moeite met kauwen, praten of gapen. De tandarts kan kaakklachten herkennen en eventueel behandelen. Hij/zij kan u ook doorverwijzen naar een specialist.

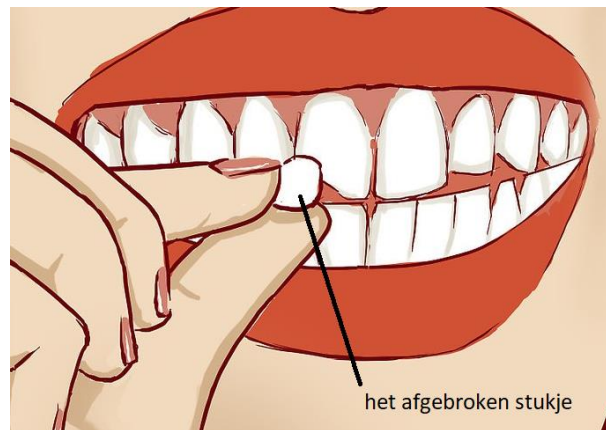
De behandeling begint met instructies van wat u zelf kunt doen om de klachten te verminderen. Behandeling van kaakklachten kan met behulp van een opbeetplaat (bitje/knarsplaatje). Kaakfysiotherapie (orofaciale fysiotherapie) wordt ook vaak toegepast. In dat geval verwijst de tandarts u door naar een gespecialiseerd orofaciaal fysiotherapeut.

9.2 TANDLETSEL

Als een tand afbreekt, loszit of uit de mond is, is er sprake van tandletsel. Als er een stukje van een tand is afgebroken moet u zo snel mogelijk naar de tandarts gaan. Houdt het stukje tand nat door het in uw mond onder de tong te plaatsen of doe het stukje in een beker melk. Zorg ervoor dat de tand niet droog wordt.

De tandarts zal de afgebroken tand terugplaatsen. Als dat niet mogelijk is, herstelt de tandarts de tand met composiet.

Tandletsel komt vaak voor tijdens het sporten. U kunt dit voorkomen door een gebitsbeschermer te dragen. Er bestaan verschillende soorten gebitsbeschermers. Er zijn kant-en klare gebitsbeschermers te koop maar deze passen vaak niet goed. Het beste is een gebitsbeschermer op maat gemaakt door de tandarts.

9.3 ONTSTOKEN TANDVLEES

De kleur van gezond tandvlees is roze. Ongezonder of ontstoken tandvlees is vaak roder van kleur, gezwollen en bloedt sneller bij bijvoorbeeld tandenpoetsen. Er is een regel die altijd geldt: gezond tandvlees, bloedt nooit. Het eerste stadium van ontstoken tandvlees wordt gingivitis genoemd, een verder gevorderd stadium noemen we parodontitis.

Ontstaan van ontstoken tandvlees

De ontsteking in de rand van het tandvlees wordt veroorzaakt door bacteriën in de tandplak. Tandplak is een zacht en kleverig, nauwelijks zichtbaar laagje van speekselwitten en bacteriën op de tanden en kiezen. Tandplak kan verkalken tot tandsteen dat stevig vastzit aan de tanden en kiezen. Hierop wordt weer een nieuw laagje plak gevormd etc.

Kleverig = plakkerig

Kenmerken van ontstoken tandvlees

Ontstoken tandvlees is niet altijd duidelijk zichtbaar en geeft vaak geen klachten. Enkele kenmerken die wel kunnen optreden zijn: rood, slap en gezwollen en teruggetrokken tandvlees en/of bloedend tandvlees bij het poetsen. Ook een vieze smaak of een slechte adem kunnen duiden op ontstoken tandvlees. Ontstoken tandvlees geeft zelden pijnklachten.

Kunnen duiden op = kunnen wijzen op

Zelden = bijna nooit

Gevolgen van ontstoken tandvlees

De ontsteking in de tandvleesrand kan zich uitbreiden in de richting van het kaakbot. Het tandvlees laat daardoor los van de tanden en kiezen. In de ruimte die zo ontstaat tussen het tandvlees en de tanden en kiezen, vormt zich weer tandplak. Door deze tandplak breidt de ontsteking zich uit. De vezels gaan door de ontsteking kapot en het kaakbot breekt af. Hierdoor worden de pockets dieper. In de verdiepte pockets verkalkt de tandplak gedeeltelijk tot tandsteen. Deze voortschrijdende ontsteking met afbraak van vezels en kaakbot heet parodontitis. Eenmaal afgebroken kaakbot kan zich niet meer herstellen. Tand en kiezen raken los en kunnen uitvallen.

Voorkomen van ontstoken tandvlees

Ontstoken tandvlees is te voorkomen en te genezen. Hiervoor is een goede mondhygiëne van belang. Bloedend tandvlees betekent dat er sprake is van ontstoken tandvlees. Negeer dit signaal niet, maar onderneem actie om het tandvlees weer gezond te krijgen. De oorzaak van ontstoken tandvlees is tandplak. Het is dus van belang je mond goed schoon te houden.

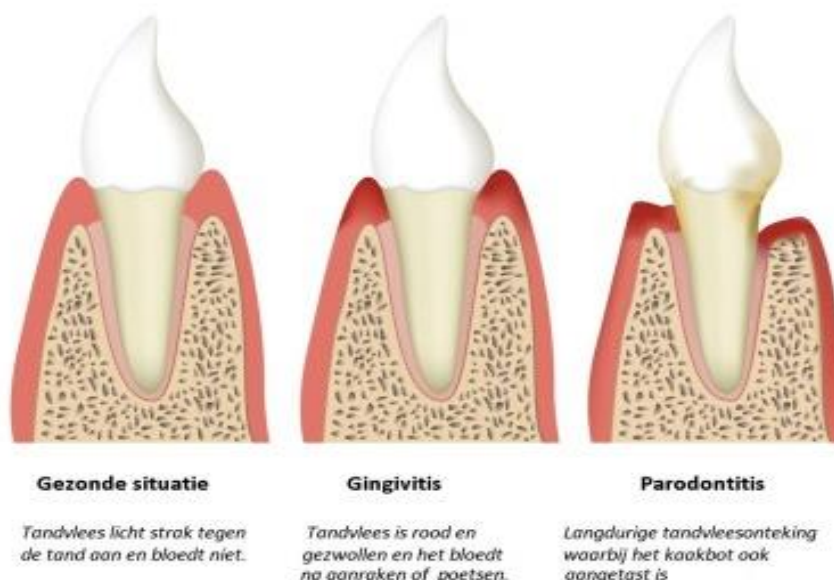
Ontstoken tandvlees in een gevorderd stadium: parodontitis

Tussen de tanden en het tandvlees bevindt zich een ruimte, de zogenaamde pocket. Gezonde pockets zijn ondiep en bloeden niet. Een ontsteking van het tandvlees kan zich in de diepte uitbreiden naar het kaakbot rondom de tanden en kiezen. De pockets kunnen dan dieper worden doordat het bot afbreekt rondom de wortels van een tand of kies. Het bot breekt af, het bot wordt minder. Op dat moment is er sprake van parodontitis: een vergevorderde ontsteking van het tandvlees en de steunweefsels.

Rokers

Nicotine vernauwt de bloedvaten in het tandvlees. Daarmee onderdrukt roken de verschijnselen van ontstoken tandvlees. De patiënt merkt niet dat hij ontstoken tandvlees heeft. Hierdoor kan de tandvleesontsteking op den duur ongemerkt overgaan in parodontitis.

Onderdrukken = hinderen

Bekijk het volgende filmpje:

Parodontitis

<https://www.youtube.com/watch?v=ti0N9LctSU8&list=PLr7mSk4bxhycDve-VMRw8pNM7ath4nazC&index=17&t=0s>

Vragen:

Hoe ziet ontstoken tandvlees eruit en welke klachten heeft de patiënt?

Waarom kunnen tanden en kiezen uitvallen in een ver gevorderd stadium van ontstoken tandvlees?

Waarom merken rokers niet dat ze ontstoken tandvlees hebben?

9.4 GEVOELIGE TANDEN EN TANDEROSIE (SLIJTAGE)

Door tandvleesontsteking, te hard poetsen of een verkeerde manier van poetsen kunnen tandhalzen bloot komen te liggen. Dit kan gevoeligheid veroorzaken bij zoete, koude of warme voedingsmiddelen of een mondhygiëne behandeling. Deze gevoeligheid kan, afhankelijk van de oorzaak, weer verdwijnen. U kunt zelf de gevoeligheid van de tandhalzen verminderen door een tandpasta of gel te gebruiken tegen gevoelige tandhalzen en door te spoelen met een fluoride spoelmiddel.

Bij tanderosie lost het glazuur op de tanden en kiezen langzaam op. Glazuur is de buitenste beschermlaag van uw tanden. Deze laag beschermt de binnenste tandlagen tegen gevoeligheid. Als het tandglazuur weg is, kan het zich niet opnieuw herstellen. Daardoor kan het tandbeen bloot komen te liggen.

Gebitsslijtage kan ontstaan door verkeerd poetsen (te hard of te lang) of door tandenknarsen. Ook kan het gebit slijten doordat zuren in voeding het tandweefsel aantasten. Zuur zit onder andere in citrusvruchten, frisdranken en vruchtensappen. Hoe langer u zure producten in uw mond houdt, hoe groter de kans op tanderosie is. Als u direct na het eten of drinken van zuur uw tanden poetst, kunt u de glazuurlaag gemakkelijk wegpoetsen.

Slijtage voorkomen

Poets twee keer per dag uw tanden met een zachte tandenborstel. U kunt een speciale tandpasta gebruiken voor gevoelige tanden. Wacht met tandenpoetsen ten minste één uur na het eten of drinken van zure producten. Dat geldt ook als u heeft overgegeven. Beperk het aantal keren dat u eet of drinkt. Beperk het gebruik van frisdranken en vruchtensappen. Houdt zure producten zo kort mogelijk in uw mond.

Slijtage door tandenknarsen kunt u voorkomen door 's nachts een gebitsbeschermer te dragen.

Bekijk het volgende filmpje:

Tanderosie

<https://www.youtube.com/watch?v=gkSd6pIDr1Q&list=PLr7mSk4bxhycDve-VMRw8pNM7ath4nazC&index=7&t=0s>

Vragen:

Wat is de functie van glazuur?

Waarom is te hard poetsen niet goed?

Hoe tasten zuur in voeding ons gebit aan?

Waarom is het niet verstandig om meteen na het eten of drinken van zure producten je tanden te poetsen?

Wat kun je doen als je gevoelige tanden hebt?

9.5 HALITOSE (SLECHTE ADEM)

Een slechte adem, ook wel halitose genoemd, is een veel voorkomend probleem. Een slechte adem kan verschillende oorzaken hebben, maar meestal wordt het veroorzaakt door problemen in de mond.

Iemand kan tijdelijk uit zijn mond ruiken door het eten van gekruid voedsel of het drinken van alcohol. Maar iemand met halitose ruikt altijd uit zijn mond. Medicijngebruik, een droge mond, een gaatje of ontstoken tandvlees kunnen een slechte adem geven. Maar de belangrijkste oorzaak is tongbeslag (bacteriën) op het achterste gedeelte van de tong. De bacteriën produceren zwavel en dat ruikt onaangenaam. Om deze aanslag te verwijderen kunt u met uw tandenborstel over de tong poetsen, maar een tongschraper/tongreiniger geeft een veel beter effect.

Gebruik tongschraper

Het gebruik van een tongschraper is even wennen, omdat het vaak een kokhalseffect geeft. Blijf tijdens het gebruik goed door de neus ademen, hou de tong ontspannen en open de mond niet te ver. Laat de schraper langzaam over de tong glijden, om zo bacteriën te verwijderen. Door iedere dag de tong te schrapen, verdwijnt de slechte adem vanzelf. Of u last heeft van deze bacteriën die een slechte adem veroorzaken, kan worden vastgesteld door uw tandarts.

de tongschraper

9.6 EEN GEZOND GEBIT TIJDENS DE ZWANGERSCHAP

Tijdens je zwangerschap heb je meer kans op het krijgen van tandvleesproblemen en gaatjes. Over het algemeen kun je die met extra aandacht voor de verzorging van je gebit voorkomen.

Meer kans op ontstoken tandvlees

Door de zwangerschap heb je meer kans op het krijgen van tandvleesontstekingen (gingivitis). De oorzaak hiervan is tandplak. Door hormonen kan je tandvlees overgevoelig reageren op tandplak. Hierdoor bloedt het sneller, zwelt het op en is het gevoeliger. Met een juiste gebitsverzorging hoeft je gebit niet te lijden onder je zwangerschap. Poets twee maal per dag en houd de ruimten tussen de tanden en kiezen goed schoon met ragers en flossdraad. Vertel je tandarts of mondhygiënist voorafgaand aan de controle dat je zwanger bent. Soms worden uitgebreide tandheelkundige behandelingen uitgesteld tot na de bevalling. Maar de meeste tandheelkundige behandelingen kun je zonder risico tijdens de zwangerschap ondergaan, ook met verdoving.

9.7 KINDEREN

Wisselen

De wisseling van het *melkgebit* voor het blijvende *volwassen gebit* kan onderverdeeld worden in drie fases:

De eerste wisselfase

Deze fase start meestal rond 6 jaar en eindigt rond het 8ste levensjaar. Deze fase begint vaak met het wisselen van de centrale snijtand van de onderkaak en/of het doorkomen van de eerste grote blijvende kies in de onderkaak. Deze volwassen kiezen wisselen niet, maar groeien achter de achterste melkkies. In de eerste wisselfase komen ook de volwassen kiezen in de bovenkaak door en zullen de tweede snijtanden onder evenals alle snijtanden boven wisselen.

De rustfase of intertransitionele fase

Het gebit van kinderen van 9 en 10 jaar bevindt zich meestal in de rustfase. Tijdens de rustfase wisselen er geen tanden en komen er ook geen kiezen door, vandaar de naam rustfase. Echter gebeurt er in het kaakbot wel veel, de vorming van wortels van volwassen tanden en kiezen is in volle gang. Deze vorming van de wortels stuwt de blijvende tanden en kiezen omhoog, waarbij de wortels van melkkiezen en de melkhoektanden worden afgebroken.

De tweede wisselfase

De tweede wisselfase start vaak met het wisselen van de hoektanden onder en/of de eerste kleine kies onder of boven. Dit gebeurt meestal rond de leeftijd van 10-11 en deze fase eindigt rond het 13-14e levensjaar. Tijdens deze fase zullen normaal gesproken alle melktanden en melkkiezen worden vervangen voor volwassen tanden en kiezen. Ook zullen tegen het eind van deze fase de tweede grote kiezen doorbreken achter de achterste kiezen. Vaak worden deze kiezen verward met de verstandskiezen. De verstandskiezen breken over het algemeen pas door rond een leeftijd van 18-24 jaar.

Verstandskiezen

De derde grote kies achterin de mond, de verstandskies, breekt gemiddeld tussen het achttiende en vierentwintigste levensjaar door, maar dit kan van persoon tot persoon verschillend zijn. Het komt regelmatig voor dat verstandskiezen niet of niet volledig doorbreken. Vaak is er te weinig ruimte, obstructie door een andere kies of breekt de kies scheef door. Daarom wordt de verstandskies vaak op jonge leeftijd preventief verwijderd. Meestal vindt het verwijderen van een verstandskies plaats bij de kaakchirurg onder plaatselijke verdoving.

Bekijk het volgende filmpje:

Verwijdering verstandskies

<https://www.youtube.com/watch?v=QMb1VVY7tFE&list=PLr7mSk4bxhycDve-VMRw8pNM7ath4nazC&index=18&t=0s>

Tandenpoetsen bij kinderen

Je begint met het poetsen van de tanden van uw kindje vanaf het moment dat het eerste melktandje is doorgebroken. Tot 2 jaar wordt geadviseerd het gebit van uw kind minstens eenmaal per dag poetsen en vanaf 2 jaar tweemaal per dag.

Gebruik een (peuter)tandenborstel met een kleine borstelkop en zachte haren en gebruik fluoride(peuter)tandpasta. U kunt het gebit van uw kind ook prima poetsen met een elektrische tandenborstel. Er zijn speciale elektrische tandenborstels en opzetborstels voor kinderen. Die zijn kleiner en daarom geschikt voor de kindermond.

Napoetsen

Als je kind ouder wordt, wilt uw kind meestal graag zelf zijn of haar tanden poetsen. Dat is prima, maar ze poetsen nog niet overal even goed. Daarom is het belangrijk dat u de tanden en kiezen van kinderen tot ongeveer 10 jaar ten minste 1x per dag napoetst. Ook na het 10^e jaar blijft het belangrijk om het tandenpoetsen te begeleiden en te controleren. Gebruik hiervoor bijvoorbeeld tandplakverklikkers. Dat is een rode kleurstof in tabletvorm die tandplak zichtbaar maakt. U kunt de tabletjes kopen bij de drogist.

Naar de tandarts

Het is belangrijk dat uw kind tijdig naar de tandarts gaat. Dit bevordert niet alleen een gezonde ontwikkeling van het gebit, maar het verkleint ook angst op latere leeftijd. Het beste is om uw kind vanaf twee jaar mee naar de tandarts te nemen voor controle. Twee keer per jaar naar de tandarts is meestal voldoende.

Sealen

Blijvende kiezen hebben soms diepe groeven en putjes in de kauwvlakken die moeilijk met een tandenborstel zijn schoon te houden. Er kan makkelijk plak blijven zitten. Om gaatjes te voorkomen kunnen de groefjes en putjes opgevuld worden met een kunststoflak. Dit noemt men sealen. Het risico op gaatjes is het grootst als de kiezen net zijn doorgebroken. Poetsen kan dan pijnlijk zijn en het glazuur moet nog uitharden. Sealen gebeurt dan ook meestal vlak na het doorbreken van de blijvende kiezen. Dit is gemiddeld rond het zesde levensjaar.

Behandeling

Eerst worden de kiezen grondig schoongemaakt met een borsteltje en polijstpasta. De kiezen worden daarna ruw gemaakt met een zuur middel (etsen). De fissuurlak kan zo goed hechten aan de kies. Na het inwerken wordt het zuur weggespoeld en de kies droog geblazen. Vervolgens wordt de kunststoflak aangebracht. De lak wordt vanzelf hard of wordt uitgehard met een blauwe lamp. De behandeling doet meestal geen pijn en duurt een paar minuten per kies.

Bekijk het volgende filmpje over sealen:

<https://www.youtube.com/watch?v=nYpGmV15fs0>

Kaaskiezen

Kaaskiezen zijn kiezen waarvan de beschermende glazuurlaag niet of niet goed is ontwikkeld. Ze hebben gedeeltelijk of helemaal een kaaskleur (wit-crème tot geel-bruin) en kunnen er ook wat bobbelig uitzien. Ze zijn gevoeliger dan andere kiezen omdat de buitenste laag zwakker is. Kaaskiezen komen zowel voor in het melkgebit als in het blijvend gebit.

10 WOORDENLIJST

Nederlands	Spaans	Engels
aanbevelen	recomendar	to recommend
aanbrengen	aplicar	to apply
aanslag, de	la tinción	layer
aantasten	afectar	to affect
advies, het	el consejo	advice
adviseren	aconsejar	to advice
afbreken	fracturar	to break off
afdruk, de	la impresión	impression
afdruklepel, de	la cubeta de impresión	impression spacer
afraden	disuadir	to discourage/dissuade
afslijpen	tallar	to grind off
aft, de	el afta	aphtha
afwijking, de	la anomalía	anomaly
allergisch	alérgico	allergic
antibioticum, het	el antibiótico	antibiotic
bacterie, de	la bacteria	bacteria
barsten	fracturar	to fracture
begroting, de	el presupuesto	budget estimate
behandelen	tratar	to treat
behandeling, de	el tratamiento	treatment
bekijken	observar	to observe/to look at
beschadigen	dañar	to damage
beschadigen	dañar	to damage
beschermen	proteger	to protect
besmettelijk	contagioso	contagious
beugel, de	la ortodoncia	braces
bevestigen	fijar	to attach
bewaren	guardar	to guard/to keep
bewustzijn, het	la conciencia	conscience
bijkomende problemen	problemas adicionales	additional problems

Nederlands	Spaans	Engels
bijten	morder	to bite
binnenkant, de	el interior	interior
blijvend	permanente	permanent
bloed, het	la sangre	blood
bloeden	sangrar	to bleed
bloeding, de	la hemorragia	haemorrhage
bloedvaten	vasos sanguíneos	blood vessels
bloedverdunner, de	el anticoagulante	blood thinner
bloedverlies, het	la pérdida de sangre	blood loss
blootliggend	desnudo (expuesto, al descubierto)	exposed
blootliggend tandbeen	dentina expuesta	exposed dentin
boren	taladrar	to drill
borstelkop, de	el cabezal	toothbrush head
borsteltje, het	el cepillo	(little) brush
bovenkaak, de	el maxilar superior	upper jaw
brug, de	el puente	bridge
brugtussendeel, het(dummy)	el pónico	fixed bridge
buitenkant, de	el exterior	exterior
buitenlaag, de	la capa exterior	exterior layer
de lippen	los labios	lips
de spiegel	el espejo	mirror
de stekende pijn	el dolor agudo	stinging pain
de tong uitsteken	sacar la lengua	to stick out the tongue
desinfecteren	desinfectar	to disinfect
diabetes, de	la diabetes	diabetes
dicht	cerrado	closed
dood	muerto	dead
doorbreken	erupcionar	to break through
doorbreken (tanden)	la erupción dental	tooth eruption
doorschijnend	diáfano	translucent

Nederlands	Spaans	Engels
doorverwijzen	referir a/dirigir a	redirect
doorzichtig	transparente	transparent
droogblazen	secar	to dry
duimen	chuparse el dedo	to suck the thumb
duurzaam	durable	durable
erfelijk	hereditario	hereditary
eten	comer	to eat
etensresten, de	restos de comida	food remains
etsen	grabar	to etch
flossdraad, de	el hilo dental	dental floss
fluor, de	el flúor	fluorine
gaaf	intacto, sano	intact, healthy
gaasje, het	la gasa	gauze
gaatje, het	el caries	cavity
gebit, het	la dentadura	denture
gebitsbeschermer, de	el protector bucal	tooth protector
gedeeltelijk	parcial	partly
gehemelte, het	el paladar	palate
genezen	curar	to cure
gevaarlijk	peligroso	dangerous
gevoelig	sensible	sensitive
gevolg, het	la consecuencia	consequence/result
gezondheid, de	la salud	health
gingivitis	la inflamación de las encías	gingivitis
gips, het	el yeso	plaster
glad	liso	smooth
glazuur, het	el esmalte	enamel
groefje, het	el surco	dent / cut / groove
handvat, het	el mango	handle
hart, het	el corazón	heart
hartkwaal, de	la dolencia del corazón	heart disease

Nederlands	Spaans	Engels
hartpatiënt, de	el enfermo del corazón	heart patient
hechtdraad, de	la sutura	suture
hechten	suturar	to stitch
hechting, de	la sutura	stitch
helpen	ayudar	to help/to aid
herstellen (zich)	reparar/recuperarse	to recover/to repair
hoektand, de	el canino	canine tooth
houvast	retención/agarre	grip
hulpmiddel, het	el recurso	aid
infectie, de	la infección	infection
instrumentarium, het	el instrumental	tools
interdentale ruimte, de	el espacio interdental	interdental space
inwerken	efectuar	to be effective
kaakbeen, het	el maxilar	mandible
kaakbot, het	el hueso alveolar	jawbone
kaakchirurg, de	el cirujano oral	oral surgeon
kalmerend	tranquilizante	tranquilizer
kartelrand, de	el borde dentado	milled edge
kauwen	masticar	to chew
kauwvlakken, de	las superficies oclusales	chewing surfaces
kies, de	la muela	molar tooth
kiespijn, de	el dolor de muelas	tooth ache
kin, de	la barbilla	chin
klaar	listo	done/ready
klachten, de	las molestias	complaints
klagen	quejarse	to complain
klap, de	el golpe	blow
klemmen	apretar los dientes	teeth clenching
kleurstof, de	el colorante	colouring agent
kleverig	pegajoso	sticky
knarsetanden	rechinar los dientes	to grind one's teeth / to gnash

Nederlands	Spaans	Engels
knobbel, de	la cúspide	lump
koorts, de	la fiebre	fever
koud	frío	cold
kroon, de	la corona	crown
kunstgebit, het	la prótesis	dental prosthesis
kunsthars, de	la resina (sintética)	synthetic resin
kunststoflak, de	el sellador	sealant
kwastje, het	el pincel	brush
kwetsbaar	vulnerable	vulnerable
laagje, het	la capa	layer
lekkende vulling, de	la obturación filtrada	leaking filling
lijm, de	el cemento	dental cement
luchtsput, de	la jeringa de aire	air syringe
maagzuur, het	la acidez	stomach acid/gastral acid
maaltijd, de	la comida	meal
melkgebit, het	la dentadura de leche	milk teeth/baby teeth
melktand, de	el diente de leche	milk tooth/baby tooth
mond, de	la boca	mouth
mondholte, de	la cavidad bucal	oral cavity
mondhygiëne, de	la higiene bucal	dental hygiene
mondhygiënist, de	el / la higienista dental	dental hygienist
naald, de	la aguja	needle
nabloeden	sangrar post tratamiento	posttreatment bleeding
nadelige gevolgen	efectos nocivos	disadvantageous effects
nagelbijten	moderse las uñas	nail biting
napijn, de	el dolor post (tratamiento, endodoncia, ...)	posttreatment pain
noodkroon, de	la corona provisional	temporary crown/provisional crown
onder toezicht van	bajo la supervisión de	under the supervision of
onderdrukken (van pijn)	reprimir (el dolor)	to repress (pain)
onderkaak, de	la mandíbula inferior	lower jaw

Nederlands	Spaans	Engels
onomkeerbaar	irreversible	irreversible
ontbreken	faltar	to miss
ontstaan	surgir	to emerge
ontsteken	inflamar	to inflame / to become inflamed
ontsteking, de	la inflamación	inflammation
onwennig	desacostumbrado	unaccustomed
oorzaak, de	la causa	cause
op elkaar passen	encajar	to fit
open	abierto	open
openen	abrir	to open
OPG (orthopantomogram)	la ortopantomografía	panoramic radiograph
oplossen	disolver	to solve
oppassen	cuidar	to watch out/to be cautious
opstaan	levantarse	to get up
orthodontist, de	el ortodoncista	orthodontist
overgang, de	la transición	transition
overgeven	vomitar	to throw up/to vomit
overgevoelig	hipersensible	hypersensitive
papje, het	el alginato	alginic acid
periodiek	periódico	periodical
pijler, de	el pilar	pillar
pijn, de	el dolor	pain
pijnklacht, de	la queja de dolor	pain complaint
pijnlijk	doloroso	painful
pijnloos	sin dolor	painless
pijnstillend	efecto analgésico	painrelieving
pijnstillert, de	el analgésico	painkiller
pillen, de	las pastillas	pills
pincet, de	la pinzas	tweezers
plaatselijk	local	local

Nederlands	Spaans	Engels
plaatselijke verdoving, de	la anestesia local	local anaesthetic
poetsen	cepillarse los dientes	to brush
polijsten	pulir	to polish
premolaar, de	el premolar	premolar
putje, het	la fosa	dent
raadplegen	consultar	to consult
rager, de	el cepillo interproximal	interdental brush
recept, het	la receta	prescription
ringetje, het	el clamp	clamp
röntgenfoto, de	la radiografía	xray
rubberdam, de	el dique de goma	dental dam
ruimte, de	el espacio	space
schade, de	el daño	damage
schadelijk	dañino	damaging
scheef	inclinado	crooked
scherp	afilado	sharp
schildje, het	la carilla	veneer
schoonlikken	lamer	to lick clean
schoonmaken	limpiar	to clean
schrappen	raspar	to scrape
schuren	lijar	scour
slijmvliezen, de	las membranas	mucous membranes
slijtage, de	el desgaste	erosion
slijtvast	resistente al desgaste	hardwearing
slikken	tragar	to swallow
slinken	menguar	to shrink
slokje water, een	untraguito de agua	sip of water
sluiten	cerrar	to close
sneetje, het	el corte	the cut
snijden	cortar	to cut

Nederlands	Spaans	Engels
snijtand, de	el incisivo	cutting tooth
snoepen	tomar dulces	to eat candy/sweets
sonde, de	la sonda	probe
speeksel, het	la saliva	saliva
speekselklier, de	la glándula salival	salivary gland
speekseltekort, het	el déficit de saliva	saliva deficiency
speekselvervanger, de	el sustituto de saliva	saliva surrogate
speekselzuiger, de	el aspirador	dental vacuum suction pump
speen, de	el chupete	pacifier
spleet, de	el diastema	gap
spoed	urgente	urgent
spoedbehandeling, de	el tratamiento de urgencia	emergency treatment
spoelen	enjuagarse	to flush
spoelvloeistof, de	el colutorio	mouthwash
sprit, de	la jeringa	injection
steriel	estéril	sterile
stijf	rigido	stiff
stollen	coagular	to coagulate/to solidify
stralend	radiante	radiant
tablet, de	la pastilla	tablet
tand, de	el diente	tooth
tandbederf	cáries dentária	tooth decay
tandbeen, het	la dentina	dentin
tandeloos	desdentado	toothless
tandenborstel, de	el cepillo de dientes	toothbrush
tandenstoker, de	el palillo dental	toothpick
tanderosie, de	la erosión al diente	dental erosion
tandhals, de	el cuello dental	neck of the tooth
tandheerkunde	odontología	dentistry
tandheerkundig	odontológico	dental
tandletsel, het	la trauma dental	dental trauma

Nederlands	Spaans	Engels
tandplak	placa dental	plaque
tandplakverklipper, de	el indicador de placa	plaque indicator
tandsteen	tártaro	calculus
tandvlees, het	la encía	gums
tandvleesontsteking, de	la inflamación de las encías	inflammation of the gum tissue
tandzenuw, de	la pulpa	dental nerve
tang, de	el fórceps	forceps
te hoge vulling	sobreobturado	overfilled
tegenoverliggend	antagonista	opponent
terugtrekken	retirar	to retreat
tong, de	la lengua	tongue
tongbeslag, het	el dorso de la lengua	dorsum of the tongue
trekken	extraer	to extract
uitbreiden (zich)	extenderse	to expand / extend
uiterlijk, het	el aspecto	appearance
uitgroeien	extruir	to extrude
uitharden	endurecer	to harden
uitspugen	escupir	to spit (out)
uitvoeren	hacer	to do
uitwendig	externo	external
vast	fijo	steady / secured / attached
vastzetten	fijar	to secure / attach
verankeren	anclar	to anchor
verdoven	anestesiarse	anaesthesia
verdooving, de	la anestesia	anaesthesia
verdwijnen	desaparecer	to disappear
verergeren	empeorar	to worsen / to get worse
verkalken	calcificar	to calcify
verkleuren	decolorarse	to decolourise
verlichten	mitigar	to ease / to alleviate
veroorzaken	causar	to cause

Nederlands	Spaans	Engels
verspreiding, de	la dispersión	to spread
verstandskies, de	la muela del juicio	wisdom tooth
versterken van het glazuur	fortalecer el esmalte	strengthening the dental enamel
vertragen	demorar	to delay / to slow down
vervangen	sustituir	to replace
verwijderen	remover, eliminar	to remove
verzwakt	debilitado	weakened
vijltje, het	la lima	file
vloeistof, de	el liquido	liquid
voeding, de	la alimentación	food
voedsel, het	la alimentación	food
volwassene, de	el adulto	grownup / adult
voorkomen	prevenir	to prevent
voorschrijven	prescribir	to prescribe
voortijdig	antes de tiempo	premature
voorzichtig	con cuidado	careful
vullen	rellenar	to fill
vulling, de	el empaste	filling
wachtkamer, de	la sala de espera	waiting room
wang, de	la mejilla	cheek
wasplaatje, het	la cera	wax
waterspuit, de	la jeringa de agua	water syringe
watten, de	el algodón	cotton wool
weefsel, het	el tejido	tissue
wegslijten	desgastar	to wear out
wennen aan	habituarse	to get used to / to get accustomed to
wortel, de	la raíz	root
wortelkanaal, het	el conducto radicular	root canal
zenuw, de	el nervio	nerve
zetmeel	almidón	starch

Nederlands	Spaans	Engels
zoet	dulce	sweet
zorgvuldig	ciudadoso	precise
zout	salado	salty
zuigen	sorber	to suck
zuur, het	el ácido	acid
zwanger	embarazada	pregnant
zweer, de	el absceso	sore / ulcer